

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 36—
pol leta 18—
četrt leta 9—
na mesec 3—

za Nemčijo:

celo leto naprej K 40—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 48—

Vprašanjem glede inšertov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knjižarna ulica št. 5, telefon št. 55.

Izkušnja vseh dan svetovne izkušnje in praznično.

Inšerti se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 34 mm širok prostor; enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 33 vln., črte in zahvale (enak prostor) 23 vln. Pri večjih inšertih na dogovor.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vsake 3. po nakazilu. Na samo pismene naročnice brez poslatve denarja se ne moremo nikakor odzvati.
„Narodna knjižarna“ telefon št. 55.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoji ponj:

celo leto naprej K 32— četrt leta 8—
pol leta 16— na mesec 2-70

Posamezna številka velja 14 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Dostavljeno: Knjižarna ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 54

Politično pismo iz Zagreba.

i. Zagreb, 8. januarja.

Zadnje dni je preživela hrvatsko-srbska koalicija dosti ostro krizo in podban dr. Krškovič je celo podal demisijo. To je tisti podban, o katerem sem v svojem zadnjem pismu dejal, kako je človek slabe hrbtnice in kako se trese na vsak mig z Dunaja in iz Pešte. Izvrševalni odbor koalicije se je posvetoval nekaj dni, da reši krizo. Ta posvetovanja in ta kriza so nastali po povratku bana Mihalovića z Dunaja, kjer se je mudil na Božič. Medtem je vest o demisiji podbana dr. Krškovića demantirana, kar pomeni, da je kriza poravnana in da podban ostane.

O krizi in o njenih vzrokih se govorim mareskaj. Eni pravijo, da se s podbanom ne da izhajati niti politično, niti administrativno, drugi pravijo, da je dr. Krškovič preveč izrazil individualnost in da ne mara slušati le zapovedi drugih ter biti le podrejen uradnik. Prav imajo i prvi i drugi. Res je, da je podban individualist, toda le na Hrvatskem napram nižjim od sebe ali napram enakim, napram Pešti in Dunaju pa je velik altruist. To smo občutili opetovano v zadnjem času.

Cesa so se tikala druga posvetovanja koalicije? Poročalo se je, da se je razpravljalo o postopanju v avstro-ogrskih delegacijah v zvezi s splošno politiko na jugu monarhije, zajedno pa tudi o novih težkih krševih hrvatsko-ogrskih pogodb in o veliki materijalni škodi, ki je iz tega nastala za Hrvatsko. Neki list je objavil, da se hoče z Dunaja in iz Pešte vplivati na koalicijo, da desavuirajo jugoslovansko deklaracijo ter zanika načelo samoodločbe narodov. Glasilo koalicije je to vest formalno demantiralo. Toda nesumnjivo je, da stvar v tem oziru ni popolnoma jasna. Glede tega vprašanja se nahaja v krizi cela hrvatska politika, v kolikor je ta politika (in to je v največji meri) vezana na hrvatsko-srbsko koalicijo. Koalicija se je imela v tem vprašanju izjaviti že, ko je vladal na Ogrskem Esterhazyjev kabinet. Takrat je bil trenutek ugoden. Koalicija se ni izjavila. Njen politični program glede narodnega ujedinjenja je ostal v nagodbenih mejah, neupoštevajoč nove prilike ki jih je ustvarila svetovna vojna.

Koalicija je ostala strogo pogodbeno stranka. Ta politika pogodbenega okvira je med narodom do skrajnosti nepopularna. Koalicija si je ohranila popularnost edino s svojim stremljenjem obvarovati Hrvatsko persekucij, v čemer so jo v ostalem ogrske vlade rade podpirale, ker so vedele, da si s tem ustvarjajo važno politično hipoteko na Hrvatskem. Politiki, o katerih misli ogrska vlada, da jih je rešila preganjanja, niso sposobni, da pridejo s tako vlado v resen konflikt in da dajo narodnim zahtevam potrebne sile. Od tod izvira vsa slabost današnje vladne politike Hrvatske napram Ogrski. Kdor opazuje, s kakšno impertenco so ogrske vlade skozi tri leta vojne izigravale samostojnost Hrvatske in teptale avtonomne pravice, kakor n. pr. v vprašanju izjemnih ukrepov za slučaj vojne, ko je ogrski ministrski predsednik imenoval za Hrvatsko policijske komisarje, kako je vse gospodarsko in trgov. življenje potom takozvanih central postal odvisno od Pešte, kako so nadalje v najnovejšem času vojni davki iz Hrvatske s privoljenjem koalicije določeni samo za vojne svrhe, ne da bi Hrvatska dobila od tega le vinar, akoravno trpi na milijone škode, temu bo jasno, kako daleč je prišla dosedanja politika. Vprašanje je, je-li bilo po spremembi razmer v Hrvatski, po spremembi na prestolu in potem, ko je nastopila takozvana demokratska era, potrebno, da koalicija nadaljuje svojo „nepolitično politiko“ in je-li trpi Hrvatska res manj škode od te politike, nego si jo trpela od nasprotne. Večina narodnih ljudi meni, da je bilo treba napraviti dosedanj politiki konec. Trdi se, da bi bili potem prišli frankovci s persekucijami itd. Toda orožje persekucij

je vidno otopelo in frankovska politika bi bila skrajšana, ker je v narodu zasovražena. Eno je gotovo: Vsi čutimo vedno bolj, da tako ne more ostati. V narodnih krogih, ki so pristali jedinstva s Srbi in Slovenci, se pričinja pojavljati vedno večje nezadovoljstvo. To nezadovoljstvo se je pokazalo pri volitvi v Varaždinu, ko je okrog 180 odličnih volilcev izjavilo, da ne bodo glasovali za koalijskega kandidata dr. Živka Bertića (ki je med vojno mnogo trpel in je bil kruto preganjan) radi dosedanje politike koalicije. V Zagrebu je prišel izhajati „Glas S. H. S.“, v Osijeku „Jug“, dva značilna pojava. Narodni elementi so se začeli zbirati izven koalicije, pravičnejši pa da sedi na guvernementalnih mestih. Njena je stvar, ali se bo mogla in hotela rešiti iz te politične krize cela ali morda samo en del. Jaz pa je, da niti koalicija, niti katera koli druga stranka na Hrvatskem ne na domači, ne na zunanji pritisk ne bo mogla preprečiti, da Hrvatska v sedanjih usodnih dneh jedinstveno nastopi s zahtevo po svobodi in ujedinjenju celega našega naroda in da odpravo sedanjega ponižujočega stanja, v katerem se nahaja, odkar živi v „hrvatski zvezi“ s prelozavskimi brati. Hrvatska se danes dobro zaveda, da jo oni na Dunaju in v Pešti bolj potrebujejo, nego ona rje in da je sedaj vrsta na dunajski in budimpeštanski gospodi, da dokaže, je-li razumela novi čas in interese monarhije; minoče moč več živeti od drobtin bogate mize.

V tem prečiščeni si je narod na Hrvatskem popolnoma edin. V tem pravcu se razvijajo sedaj odločnej in bilo bi slabo ter neudobno, ako bi se ne razvijali. Temu priložju popolnoma odgovarja, ako se vršijo resni poskusi koncentrirati vse narodne stranke in ustvariti jedinstveno narodni organ, kakor se je to zgodilo pri Čehih in kakor se pripravila pri Slovencih. Težkoče so pri nas velike, zlasti ker moramo vpoštevati neurejene politične razmere v Bosni. Politiki krogovi mislijo, da bi morda to organizacijsko delo izvesti Starčevićeva stranka, ki kot edina hrvatska stranka stoji v zvezi s političnimi krogovi izven Banovine, o čemur so oni mi v Istri, Dalmaciji in v Bosni. Torej, živijo je, da se tudi mlado duhovništvo in zlasti bosenski franjevc priključijo narodni politiki in prav energično pobijajo strunene vplive, ki hočejo, da se v Zagrebu izvrši nova Stadlerijada.

Tudi pisanje hrvatskih listov je krenilo zadnje dni v pravcu koncentracije narodnih sil. Posebno pažljivo. Vzpudil članek „Agramer Tagblatt“. Upajmo, da se bodo načrti tudi izvršili in da se bo Hrvatska rešila nedostojne vloge, ki jo je dosedaj igrala.

Govorilo se je zadnje dni tudi to, da je baron Vladimir Nikolič-Podrinjski rezigniral na neko važno mesto v koaliciji. Temu bi se ne čutili, kajti baron Nikolič je skozi dunajski človek, ki je svojčas igral važno vlogo pri uničevanju politike reške resolucije.

Vse te vesti o krizah so — kakor sem dejal — simptoni krize hrvatske politike. Toda simptoni, iz katerih frankovske in podobne struje ne bodo mogle imeti nobene koristi. Zato bo skrbel ves narod. O tem so si frankovci najbrž tudi sami na jasnem. Kakor tudi o tem, da vsi narodni krogi s hladnim prezirom prehajajo na dnevni red, preko frankovskih poskusov se približati narodnim ljudem, ki naj bi jih s kakšnim kompromisom zopet rehabilitirali.

Shod poslanca dr. Ravničarja

se vrši

v nedeljo 13. t. m. ob 10. dopoldne
v Mestnem domu.

Poslanec Stanek o mirovni pogajanjih.

H Praga, 7. januarja.

Medtem, ko je cenzura manifest čeških poslancev o stališču češkega naroda napram mirovnim pogajanjem v celom obsegu zabranila, je pripustila objavo pozdravnega govora predsednika Češkega Svaza poslancev Staneka. Ta govor vsebuje mnogo temeljnih misli, ki ne veljajo le za češki narod, temveč ravnotako gotovo tudi za jugoslovanski narod, ki se nahaja v boju za svojo svobodo v tesnem zavezi z narodom češkim.

Prijatelji, je pravil poslanec Stanek, nas narod ni nikdar gradil svoje eksistence na krutem nasilju, vedno je bil prepiran, da more rasti v civilizaciji in kulturi le, ako širi izobrazbo, občusko enakopravnost in svojo gospodarsko izdatnost. Ko slišimo sedaj prve glasove o miru, ni gotovo med nami nikogar, ki bi iz dna svoje duše ne želel, da bi bil ta mir čim prej do sežen, da bi bilo že enkrat konec nezasiščenemu moranju najboljših sinov vseh kulturnih narodov, da bi se posušili potoki ljudske krvi in bile postavljene meje neskončnemu umiranj milijonov na frontah in doma, da bi bilo ustavljeno brezprimerno pustošenje najdragocenejših pridobitev ljudstva

Naš narod ne zahteva za sebe nič drugega, nego to, kar zahteva in kar s svojo krvjo brani vsak drugi izobraženi, zavedni in kulturni narod sveta: združenje s svojimi brati v samostojnem političnem, gospodarskem in kulturnem življenju v samostojni narodni državi. Kar ni zločin za druge, ne more biti zločin za nas. In če drugi zahtevajo respekta, priznanja in upoštevanja tam, kjer žrtvujejo življenje in imetje za svojo narodno samostojnost, se ne sme in ne more odrekati enaka čast tudi vsem tistim, ki, žrtvujoč vse, streme za istim velikim narodnim idealom našim.

Naš cilj je jasen, je pravičen in je priroden. Zgodovina našega naroda in moderni razvoj sveta sta ga postavila. Naš narod hoče živeti v svoji državi svobodni in neodvisni in v ujedinenju. V lastni demokratični državi prosti vseh privilegijev, razcvetajoč se v sodelovanju enake svoje prebivalstva na temeljih enake pravice za vse. Za tako državo stremi danes zastopništvo našega naroda, in za ta posvečeni cilj ujedinenega našega naroda hočemo storiti vse, kar je v naši moči. Tam, kjer ideja samoodločbe narodov gre zmagovito po celum svetu, trdno verujemo, da i mi zmagamo v svojem interesu, v interesu miru, v interesu svetovne demokracije in v interesu vsega človeštva.

V burnih dneh leta 1848. se je dne 31. maja na historičnih praških tleh vršil pomenljivi shod vseh Slovanov in ta shod je že takrat poudaril pravico vseh narodov do svobodnega razvoja in vsemu Slovanstvu zaklical, da je potreben solidarni nastop. Ta resnica velja tudi danes. Kakor takrat, tako se je tudi sedaj uresničilo skupno postopanje in z radostjo smo ugotovili, da se od zgodovinskega 30. maja skupno borimo za skupno veliko idejo osvobodjenja zatiranih narodov. Takrat, leta 1848., je na slovanskem shodu veliki Pavel Josif Safarik izpregovoril te — le besede: »Dragi bratje! Iz suženjstva ni pota k svobodi brez boja. Ali zmaga in svobodno narodno življenje, ali časna smrt in po smrti slava.« Te besede slovanskega buditelja nam bodo vodilnice do vse bodočnosti.

Pogajanja v Brestu Litovskem.

Centralne države odklanjajo ruske predloge ter zahtevajo separatni mir.

Dunaj, 10. januarja. (Kor. urad.) Iz Bresta Litovskega poročajo 9. t. m.: Pri plenarni seji so bili navzoči poleg delegatov centralnih držav tudi zastopniki vlade ljudskih komisarjev z ljudskimi komisarjem za zunanje zadeve g. Trockem na čelu in delegati ukrajinske republike pod vodstvom tajnika za trgovino in industrijo g. Holubovičem.

Sejo je otvoril ob 11. dopoldne pooblaščenec Turčije veliki vezir Talatpaša, kakor je prevzel državni tajnik dr. von Kühlmann predsedstvo. Državni tajnik je na to nagovoril zborovalce ter podal kratek pregled predzgodovine ter dosedanjega poteka pogajanj. Nato je nadaljeval državni tajnik: Prva naloga našega zborovanja bi bila, da zopet pričnemo s pogajanj na oni točki, kjer so se nahajala pred pričetkom bojične pavze. Ruska delegacija pa je generalu Hoffmannu v brzojavki, ki jo je podpisal g. Joffe, sporočila tole: Vlada ruske republike smatra za potrebno, da se nadaljna pogajanja glede miru vrše na nevtralnih tleh ter predlaga, da naj se pogajanja prelože v Stekholm. Ruska delegacija je tudi v nadalnji brzojavki dala spoznati željo, da naj se kraj pogajanj preloži v nevtralnino inozemstvo. Nočem se podrobneje baviti z vzroki, ki so delegatom znani že iz izjav na drugem mestu, zakaj je nemogoče, da bi se vršila pogajanja na kakem drugem kraju kakor v Brestu Litovskem. Hočem pa že sedaj naglašati, da je čestitostno odločeno, da ne nadaljuj sedaj tu pričetih pogajanj.

glede preliminarne mira na kakem drugem kraju. Kakor sem že prej neobvezno povedal, so bili delegati centralnih držav iz vladnosti pripravljene izvršiti končno pogajanja in podpis preliminarne mira na kraju, glede katerega bi se sporazumeli z rusko delegacijo, in pristupiti, da bi se glede izbire tega kraja vršila debata. Omeniti moram, ker je za pogajanja zelo važna atmosfera, v kateri se pogajanja vrše, da se je, odkar smo pred začasnim prekinjenjem pogajanj izmenjali svoja mnenja, marsikaj dogodilo, iz česar bi se dalo sklepati, da od kritičnosti namenov ruske vlade, doseči s centralnimi državami hitri mir, ni brez vsakega dvoma. V tem oziru hočem opozoriti na naglas gotovih poluradnih objav ruske vlade proti vladam štirizvez, zlasti pa na objavo petrogradske agenture, ki se smatra v inozemstvu kot poluradni ruski organ. Da svojega govora preveč ne podaljšam, nočem v tem trenutku dobesedno ponoviti to objavo, pridružujem si pa pravico, če bo potreba, da jo v nadaljnjem poteku diskusije ponovim. V tej objavi se je nahajal, kakor se zadržuje, v seji z dne 28. decembra 1917 od predsednika ruske delegacije g. Joffa podani odgovori, ki ima svoj izvir, kakor vidimo, če pregledata akte, samo v fantaziji onega, ki si jo je izmislil. Ta v vseh delih izmišljena objava je mnogo pripomogla k temu, da se je sodba splošnosti o dosedanjem poteku pogajanj zmedla, ter da so bila nadaljnja pogajanja ogrožena. Kljub temu nočem popolnoma obupati, da bodo imela pogajanja ugoden uspeh ter se pri tem opiram v prvi vrsti na željo ruskega naroda po trajnem in zagotovljenem miru, ki nam je dobro znana in kateri so ruski delegati v zgornjih besedah dali izraz ter na izkušnje, ki smo jih pri pogajanjih imeli glede skoz in skoz stvarne delavne metode ruskega odposlanstva. Kolikor si moremo ustvariti iz pogajanj pred pavzo sodbo, ne smatram težkoč materialne narave za zadosti velike, da bi bilo upravičeno, da se naše mirovno delo poneseči in da se vsled tega na vzhodu zopet obnovi vojna s svojimi nedoglednimi posledicami.

Zunanji minister grof Czernin, ki se je na to oglašil k besedi, je izjavil: Pripombam svojega nemškega kolega moram pridejati še tole: Dvojni so vzroki, zakaj kategorično odklanjamo preložitve pogajanj v sedanjem trenutku v kako nevtralnem deželu. Vzroki so prvič tehnični. Vi, kakor mi, smo zvezani od tu z direktnimi žicami z našimi vladami in dan na dan se razgovarjate s Petrogradom in Kijevom, mi pa s svojimi centralami. Mi vsi ne moremo pogrešati tega aparata, če naj se pogajanja nepotrebno otežijo in zavlečejo. Še bolj važen kakor ta vzrok pa je drugi motiv. Vi, gospoda moja, ste nas svojčas povabili k splošnim pogajanjem. Mi smo to povabilo sprejeli in zjedinjili smo se glede temelja za splošni mir. Na tem temelju ste Vi stavili svojim zaveznikom 10-dnevni ultimatum. Vaši zavezniki vam niso odgovorili in danes ne gre več za pogajanja za splošni mir, marveč za separatni mir med Rusijo in štirizvez. Preložitve pogajanja na nevtralnem tla bi dala ententi od nje zaželeno priliko, da posega vmes in nas moti. Vlade Anglije in Francije bi poskušale pred in za kulisami vse, da preprečijo ta separatni mir. Branimo se dati zapadnim državam to priliko pripravljati pa bi bili izvršiti formalna končna pogajanja in podpis mirovne pogodbe na kraju, ki bi se moral šele določiti.

Kar se tiče meritornega dela pogajanj, glede katerega med Vami in nami še ni prišlo do sporazuma, smo se v zadnji plenarni seji obvezno sporazumeli, da izročimo to vprašanje poseben v to svrhu sestavljeni komisiji, ki naj bi takoj pričela s svojim delom. Vsi štirje zavezniki so popolnoma edini glede tega, da naj se končajo pogajanja na podlagi, ki sva jo gosp. državni tajnik in jaz razložila in ki je za ruske gospode že obvezna. Če navdajajo gospode iz ruske delegacije iste intencije, bomo prišli kmalu do uspeha, ki bo vse zadovoljil. Odgovornost za nadaljevanje vojne pa zadene potem izključno le gospode iz ruske delegacije.

Nato sta izjavila Talaat paša v imenu Turčije in justični minister Popov v imenu Bolgarske, da soglašata z izvajanjem pooblaščenec Nemčije in Avstro - Ogrske.

General Hoffmann je podal v imenu nemškega vrhovnega armadnega vodstva to - le izjavo: Jasno leži pred menoj večje število brezčinskih brzojav in oklicov podpisanih od zastopnikov ruske vlade in ruskega vrhovnega vodstva, ki vsebujejo deloma psovane nemških armadnih naprav in nem. vrhovnega armadnega vodstva, deloma pa pozive revolucionarnega značaja na naše čete. Te brezčinske brzojavke kršijo brez dvoma duha med obema armadama sklenjenega premirja. V imenu nemškega vrhovnega armadnega vodstva odločno protestiram proti obliki in vsebini teh brezčinskih brzojav in oklicev.

V imenu c. in k. vrhovnega poveljništva, bolgarskega vrhovnega armadnega vodstva in otomanske armade so se pridružili temu protestu feldmaršallajtnant von Csicseric, polkovnik Gančev in general konjenice Izet paša.

Na predlog ruskega komisarja za zunanje zadeve Trockega se je nato seja odgodila, ker se ni nihče več oglašil k besedi.

Prihodnja seja se bo najbrže vršila dne 10. januarja, ker je ruska delegacija za to prosila.

Wilsonova poslanica o mirovnem vprašanju.

Washington, 8. januarja. (Koresp. ur.) Reuter. Predsednik Wilson je izročil kongresu poslanico, v kateri pravi, da so centralne države zopet enkrat izrazile željo, razmotriti vojne cilje in možno podlago za splošni mir. Načela, ki so jih predložile v Brestu Litovskem glede pogajanj, bi se dala tolmачiti v liberalnem smislu. Njih pozitivni program pa pomeni namen, obdržati vsak korak od njih zasledene dežele kot trajno povečanje svoje moči. Rusom ni mogoče resno razmotriti takih predlogov za aneksije in nadvlado v Evropi.

Wilson pravi, da je upravičena domneva, da so izvršila splošna načela glede splošne pogodbe, ki so jo centralne države prve predlagale, od liberalnih nemških in avstro - ogrskih državnikov, dočim so izhajali konkretni predlogi od vojaških voditeljev, ter vpraša: Koga smo torej poslušali? Ali pa imamo morda pred seboj resne obe strani, ki si stoltita nasproti se v odprtem, brezupnem nasprotju? To so resna, nujna vprašanja in od odgovora je odvisen mir sveta. Toda, naj bo uspeh pogajanj v Brestu Litovskem katerikoli, nobenega tehničnega vzroka ni, da ne bi skrajno odkritosrčnostjo odgovorili na to izzivanje.

Zadnji teden je Lloyd George v obdobju vredno odkritostjo in duhovitostjo govoril za svoj narod in vladu Anglije. Med nasprotniki centralnih držav ni nobene zmede v pojmi. Tajnostvenost, neodkritost in pomanjkanje natančne določitve vojnih ciljev je samo na strani Nemčije in njenih zaveznikov.

Wilson nato nadaljuje: Tu pa je še en glas, ki zahteva določitev temeljev in namenov, in ki je morda še bolj rezen in silen, kakor vsi drugi glasniki glasovi, ki se razlegajo po svetu. Je to glas ruskega naroda. Ruski narod je brezupen, in kakor se zdi, brez pomoči nikoli nemišljeni sil Nemčije. Odkrito, velikopotezno in velikodušno ter polno človeške simpatije se je povedalo rusko mnenje o tem, kar je prav in človeško. Vsak človekoljub mora to občudovati. Rusi so se branili, zadovoljili se samo s svojimi ideali in zapustili druge, da se spravilo sami na varno. Oni apelirajo na nas, da naj povemo, kaj želimo. Če hočemo sedanji voditelj v Rusiji verjeti ali ne, naša srčna želja in naše vroče upanje je, da bi se naša pot, ki bi nam dovolila, pomagati ruskemu narodu in izpolniti njegovo široko upanje na svobodo in trajni mir. Naša želja in naš namen je, da se mirovni dogodki, če se bodo enkrat pričeli, vrše popolnoma javno in da ne smejo v bodoče obsežati nikakršnih tajnih pogodb.

Minuli so dnevi tajnih pogodb, ki se sklepajo v interesu posameznih vlad in morejo v nepričakovanim trenutku preobrniti mir sveta. Vstopili smo v vojno, ker se je kršilo pravo in ker je to kršenje zadelo nas v živo in bi onemogočilo našemu ljudstvu življenje, če se ne popravi zopet in če se svet enkrat za vselej ne zavaruje proti obnovitvi krivice. Kar torej v tej vojni zahtevamo, ni ono, kar se tiče samo nas: Je to zahteva, da se svet tako uredi in tako zagotovi, da bo mogoče mirno živeti in zlasti, da bo vsak miroljubni narod, ki želi, kakor mi, živeti lastno življenje in ki je odločen, da si ustvari svoje lastne pravice, živel v zavesti, da mu drugi narodi ne bodo delali sile in da je varen pred nasiljem in samopasnim napadi. To je v interesu vseh narodov sveta, in kar se tiče nas, vidimo popolnoma jasno, da tudi mi ne bomo našli pravičnosti, če je drugi ne bodo našli.

Program svetovnega mira je torej naš program, ki je obenem tudi edini možni program, kakor si ga mi mislimo.

Prva točka je, da so mirovne pogodbe javne in da se sklenejo javno ter da nato ne sklenejo nobene tajne mednarodne pogodbe, pa naj bodo kakršnekoli, marveč da se diplomacija vrši vedno odkrito in pred vsem svetom.

Druga točka je popolna svoboda plovbe na morju zunaj teritorialnih voda v miru in v vojni, izvzemši ona morja, ki se popolnoma ali deloma zapro na podlagi mednarodnega dejanja, da se udeležijo mednarodne pogodbe.

Tretja točka je, kolikor možna odstranitev vseh gospodarskih zaprek in ustanovitve enakosti trgovskih zvez med narodi, ki se pridružijo miru in se združijo, da mir vzdržijo.

Četrty pogoj je, da se dajo in vzamejo primerne garancije, da se omeli oborožanje narodov na najnižjo mero, ki se določi z ozirom na notranjo varnost.

Peta točka je svoboda, odkritosrčna in popolnoma nepristranska ureditev vseh kolonialnih zahtev, ki je postavljena na temelju, da morajo imeti pri odločanju vseh vprašanj suverenosti interesi prizadetega prebivalstva isto veljavo, kakor upravičene zahteve vlad, katerih pravice naj se omeje.

Šesta točka zadeva izpraznjenje vseh ruskih pokrajin in tako ureditev vseh vprašanj, ki zadevajo Rusijo, da se zagotovi kar najbolj svobodno skupno delovanje drugih narodov sveta, da se doseže za Rusijo neovirana prilika, da neodvisno odloča o svojem narodni politiki ter da se zagotovi Rusiji odkritosrčno prijateljsko sprejetje v družbo svobodnih narodov pod zakoni, kakor jih želi sama, in še več: da se Rusija podpira v vseh stvareh, ki jih potrebuje in sama želi. Nastop bratskih narodov napram Rusiji v bodočih mesecih, bo jasna preizkušnja dobre volje in razumevanja ruskih zahtev nasproti lastnim interesom teh narodov.

7. točka. Ves svet bo soglašal, da mora biti Belgija izpraznjena in obnovljena, ne da bi se poskušalo omejiti njeno suverenost, katero poseduje skupno z vsemi drugimi svobodnimi narodi. Nobeno drugo dejanje ne bo tako pomagalo obnoviti zaupanje med narodi v zakone, ki so si jih sami določili v ureditev svojih medseboj-

nih odnosov kakor to. Bres tega spravičnega dejanja bi bila cela ostala in moč mednarodnega prava za vedno oslabiljena.

8. točka. Osvoboditi se naj vse francosko ozemlje in okupirani deli naj se obnovijo. Popravi naj se krivica, ki jo je Prusija leta 1871 storila Franciji v alžirsko-lotarijskem vprašanju, in ki je že skoro 50 let vznemirjala svetovni mir, da se zagotovi mir v interesu vseh.

9. točka. Poprava mej Italije naj se izvrši po narodnostnih mejah, ki se dajo jasno spoznati.

10. točka. Narodom Avstro - Ogrske, katerih prostor med narodi želimo videti zavarovan, naj se da prilika za avtonomni razvoj.

11. točka. Četo naj zapuste Romunsko, Srbijo in Crno goro ter naj se zasledene pokrajine obnovi. Srbiji naj se da svobodni in gotovi dohod od morja. Razmerje raznih balkanskih narodov med seboj naj se uredi potom prijateljskega razgovora med državami in odgovarjajoče zgodovinsko danim črtam pripadnosti k tej ali oni narodnosti. Ustvarijo naj se garancije za politično in gospodarsko neodvisnost ter teritorialno nedotakljivost balkanskih držav.

12. točka. Turškim delom sedanjih osmanskih držav se ima zagotoviti uživanje suverenosti, pa tudi drugim narodnostim, ki se nahajajo sedaj pod turškim gospodstvom, se mora zagotoviti istotaka varnost življenja in absolutno neovirana prilika za avtonomni razvoj. Dardanele se imajo otvoriti kot svobodna prevozna pot za ladje in trgovino vseh narodov pod mednarodnimi garancijami.

13. točka. Ustanovi se naj neodvisna poljska država, ki mora obsežati vse nedvomno poljsko ozemlje; imeti mora prost dohod od morja. Njena gospodarska neodvisnost in teritorialna integriteta se imata zagotoviti potom mednarodne pogodbe.

14. točka. Osnuje naj se splošna zveza narodov. Specijalne pogodbe morajo za medsebojne garancije politične neodvisnosti in teritorialne integritete za velike in male države skrbeti na enak način. Glede na te bistvene popravke krivice in uveljavljanje pravice se čutilo ožko združene z vladami in narodi, ki so se strinili proti imperialističnim zvižkam.

Naši interesi nas ne morejo razdvojiti, naši cilji nas ne morejo ločiti. Mi držimo skupaj do konca. Za te dogovore in pogodbe se hočemo bojevati in nadaljevati boj, dokler ne bodo doseženi: toda samo, ker želimo, da se uveljavi pravica in ker zahtevamo pravični in trajni mir, ki mora biti zagotovljen z odstranitvijo glavnih vzrokov vojne, ki jih s tem programom spravimo s sveta.

Mi nismo zavidni veličini Nemčije in v tem programu ni ničesar, kar bi jo utesnjevalo. Ne zavidamo jej nobene znanstvene pridobitve in odkritja, nikakega podjetja, ki ji je pripomoglo k sijajnemu in zavidnemu vrednemu glasu, ni ne želimo, kršiti jo ali ovirati njen vpliv in njeno moč, v kolikor sta opravljena. Mi ne želimo boja proti nji ne z orožjem in ne s sovražnimi trgovskimi dogovori, ako je pri volji, da se združi z nami in drugimi miroljubnimi narodi na svetu v pravičnih pogodbah. Mi želimo samo, da zavzame enako pravo mesto med narodi sveta, novega sveta, v katerem sedaj živimo. Mi se tudi ne predramemo, Nemčiji predlagati kako izpremembo ali preobnovo njenih naprav, ali odkrito moramo reči, da je predpogoj vsake pametne razprave z naše strani z Nemčijo, da vemo, za koga govorijo njeni glasniki, namreč ali za večino poslanske zbornice, ali za vojaško stranko in za one, ki verujejo v svetovno gospodstvo.

Mi smo govorili sedaj gotovo s tako popolnoma razločnimi besedami, da ni mogoče več nikak dvom in nikako vprašanje. Točno načelo je v programu, ki sem ga razvil, to je načelo pravičnosti za vse narode in narodnosti in njihovo pravico, da žive pod enakimi pogoji svobodno in varno med seboj, vseeno ali so silni ali šibki. Ako tega načela ne vzamemo za podlago, ne more obstati niti eden del zgradbe mednarodne pravičnosti. Ljudstvo Zedinjenih držav ne bi moglo postopati na nobenem drugem načelu in je pripravljeno, posvetiti obrambi tega načela življenje, čast in vse, kar ima. Moralni vpliv te kulminirajoče končne volje za človeško svobodo je prišel. Ameriško ljudstvo je pripravljeno, preizkusiti svojo lastno moč, svoj lastni najvišji cilj in svojo čistost in vdanost.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 9. januarja. (Koresp. urad.) Vzhodno bojišče. Premirje. Italijansko bojišče. Vseled neugodnega razgleda je ostalo bojno delovanje omejeno na posamezne napade z ognjem. — Šef gen. Staba.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 9. januarja. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gfm. Rupprehta. Pod močnim ognjenim varstvom so izvršili angleški izvidni oddelki sunke proti južnemu robu Huothouskega gorja. Nekaj stotnih je napadob ob železnici Boesingsteden. Na nobeni točki ni mogel dospeti sovražnik do naših črt. V našem ognju je imel težko izgube. Na obeh straneh od Lensa živahno artiljerijsko delovanje.

Vzhodno od Boulecourta so se vršili na več krajih boji z granatami za manjše kose jarkov. — Skupina vojvode Albrehta Württembergškega. Zapadno Filreja so izvršili Francozi popoldne po močnem streljanju na širini 4 km močne napade. Na nekaterih točkah je vdrl sovražnik v črte naših postojank. Poskusi prekoračiti dolbi tal so se ponesrečili. Naši protisunkni so vrgli sovražnika tekom noči povsed zopet nazaj v njegova izhodišča.

Vzhodno bojišče. Ničesar novega. Makedonska in italijanska fronta. Polofaj je nespremenjen. — von Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 9. januarja. (Kor. urad.) Na bojiščih nič novega.

Italijansko bojišče. Po prvih francoskih napadih na Tombo, pri katerih se jim je posrečilo doseči malenkostne uspehe, se je pričakovalo, da bodo na tem mestu Francozi nadaljevali svoje napadanje. In res se je pričakovalo, da bodo Francozi na hribih Asolone, Tomba in Montello. Zdelo se je, kakor da se vsi trije za, vezniki pripravljajo na skupno ofenzivo, ker so Italijani na Asolonu, na Tombi Francozi in na Montellu Angličani. Ustavljajo napadanje na Tombo napravila vtiak, kakor da so Francozi in Angličani hoteli samo dokumentirati svojo navzočnost v rešitvi Italije. Francoski napad na Tombo pa tudi ni mogel napraviti vtiška večje protiakcije entente, ker so se uporabljale francoske in angleške pomožne čete med Piavo in Brento, torej na mestu, kjer je slo Italijanom najslabše vlad učinkovitih napadov čet generala Krausa. Najbrže je alekja angleško - francoskih čet z napadom na Tombo zaključena za bližnji čas, toliko bolj, ker zima v tem gorovju ogromno otežkočuje vojne operacije.

Nov vojni kredit v Italiji. Seecole, poroča, da se poda poslanski zbor, niti koncem februarja nova vojna kreditna predloga v višini 12 milijard lir.

JAPONSKE TEHNIČNE ČETE ZA EVROPO.

Berolin, 8. januarja. Iz Berna poročajo 6. t. m., da so Japonci res poslali nekaj čet v Evropo. Dospelo so specialne tehnične čete ter je bil ta transport poskus, kako bi bilo mogoče poslati več japonskih čet v Evropo. Večina japonskih listov pa odhaja večjo udeležbo na evropskih bojiščih.

PODOBNOŠTI O PREVOZU PRVEGA POL MILIJONA AMERIŠKE ARMADE V EVROPO.

Saturday Evening Post v Filadelfiji priobčuje podrobnosti o prevozu prvih 500.000 ameriških vojakov na Francozsko. Za to armado je bilo naročenih pri francoski vladi 40.000 vagonov; Američani so na francoskem obrežju zgradili 4 nove pristanišča in postavili ladjedelnice za prevozne ladje, ki jih pristane vsak dan 25. Za prevoz po milijona mož in potrebnih je bilo treba 520 ladij. — Na Francozsko so poslali več tisoč ameriških lokomotiv, na tisoče milij tratin, tisoč premovalnih vagonov, cele ambulančne vlake in neštene avto, mobilne kolone za transport živil, streliva itd. Zedinjene države pošiljajo na Angleško vsak mesec 51.000 ton premoga - les, ki ga potrebuje ameriška vojska, daje Francozsko. Treba je za izdelanje desk in stavbne lesa 15.000 sekadev. V celem je bilo treba spraviti na Francozsko 190.000 ameriških delavcev, da se morejo izvršiti transporti brez zakasnitve; od teh je pri transportu lesa 15.000, 40.000 je železniških uslužbenec, ostalih 100.000 so pristaniški delavci in tožaki. Ta delavska armada potrebuje mesečno: 13.350.000 kg mesa, 3.375.000 kg slanine, 13.350.000 kg moka, 14.330.000 kg krompirja, 1.046.000 kg kave, 3.000.000 kg sladkorja. Dalje so poslali sanitetni personal za celo armado, 56.500 zdravnikov in streljave, med temi 5000 kirurgov in zdravnikov. Povsod po celim Francozskem se grade ogromne bolnice za ameriško vojsko, med temi tik za fronto 2 infekcijski bolnici, vsaka za 25.000 mož. Ameriška armada ima vseozar lastne zaloge, ki se dovajajo neprestano iz Amerike, tako da je ameriška armada pripeljana, opremljena, vzdrževana in preživljena samo z ameriškim sredstvi. V neki provinci srednje Francozke so Američani nagromadili velikanske množine najrazličnejših zalog ter zgradili skladišča, ki obsega potrebe za 2.000.000 mož za 3 dni in ki se sproti dopolnjuje. To skladišče ima 68 stavb obsega ploskev 1600 m² in ima lastno železniško zvezo.

Angleški veleposlanik v Washingtonu.

London, 8. januarja. (Kor. urad.) Za angleškega high commissionerja v Zedinjenih državah določi lord Reading bo prevel posle veleposlanstva v Washingtonu in angleško vojno komisijo. Lord Northcliffe ostane na čelu angleškega odseka za Zedinjene države v Londonu.

KONFLIKT MED LUDENDORFFOM IN KÜHLMANNOM.

Zadnji čas se je mnogo govorilo o sporu, ki je nastal med generalom v. Ludendorffom in državnim tajnikom Kühlmannom zaradi vojnih ciljev in poteka pogajanj z Rusijo. Uradno se je demantiralo, da bi bil Ludendorff podal demisijo, oziroma prošnjo za odpust. Kljub temu se trdi, vrtno vzdržuje vesti o konfliktu med nemškim armadnim vodstvom in diplomacij, ki gredo celo tako daleč, da nekateri venemški listi glasno kličejo na upor proti vladi in če treba tudi proti ukazom cesarja samega. Češ, kje je novi York, ki bi zmešal diplomacijo štrene ter na lastno pest pretiral in prekršil vse pogodbe in dogovore, kakor je to storil general York nasproti Napoleonu I. v Mazurib, ko ga je zavrnilo izdati kljub pogodbam in danim besedam. Tako je morala vsenemecv in njih zvestoba.

KONFERENCA SOVJETOV V ODESI.

Petrograd, 6. januarja. (Kor. urad.) Agentura. V Odesi se je vršila konferenca delavskih in vojaških sovjetov, ki je sklenila tole resolucijo: Zbor zastopnikov vseh romunske fronte ne priznava glavnega stana šerbačeva ter konstatira, da podpisani Romunji ukrajinske komisarije, ki imajo oblast v rokah in so sovražni revoluciji, narnim četam. Zborovanje smatra tak položaj za revoluciji novaren ter ukazuje vsem armadnim odborom, da prevzamejo oblast in očistijo romunsko fronto protirevolucionarjev, ki kvarijo revolucionarno romunsko fronto.

Nemiri v Lizboni.

Lizbona, 5. januarja. (Kor. urad.) Pol. uradna brzojavka pravi: Vleed slabega vremena je dala neka portugalska vojna ladja, ki je bila zasidrana na Taju, znamenje s nočno sireno, kar je povzročilo nemir in alarm. Oddanih je bilo nekaj streljajev. Nekateri govorijo o demokraciji proti revoluciji. Listi, ki so o tem poročali, so bili konfiscirani.

Geneva, 9. januarja. (Kor. urad.) Glas, som poročila »Agence Havas« iz Lizbone je prišlo 8. t. m. do novih mornariških nemir. Vojna ladja Vasco da Gama, ki je bila zasidrana v bližini Lizbone je obstreljevala ladjarja Sv. Jurja, ki je odgovorila ter ladjo tudi zadela. Posadka vojne ladje je razobesila na to belo zastavo ter se udala. Moštvo so spravili na suho in za pri. Enako se je udalo moštvo rušilca Du-

zon, ki ni streljal. Sidonio Paes je obiskal jutraj čete, ki stoje v bližini Alcantare. Mornariška vojašnica in mornariški arzenal sta vojaško zasledena. Zadržuje se, da vlada splošen mir. Promet v mestu je sopen normalen. Vlada izjavlja, da poma vse in, trige, ki so jih razpredli demokrati, da se polaste oblasti. Storiš so se koraki, da se prepreči zadrževanje živil, draginja in pomanjkanje živil.

Politične vesti.

— Poslanska zbornica je sklicana na dan 22. januarja. Izvolila bo najpreje novega predsednika mesto umrlega poslanca Pernerstorferja ter bo nato razpravljala o nujnih interpelacijah glede mirovnih pogajanj v Bestu Litovskem. Interpelacije podajo Čehi, Jugoslovani in Ukrajinci. Za interpelacijami pride na vrsto predloga o vojnem davku. V februarju se bo vršila proračunska debata.

— Z Dunaja je prišla značilna prepoved. Ne le, da nismo smeli objaviti manifesta češkega naroda z dne 6. t. m. (tudi češki listi so ga morali zatajiti), temveč cenzura nam je včeraj tudi Črta pozdravno brzojavko načelnika Jugoslovanskega kluba, Narodnemu odboru čeških poslancev. Dunajska vlada se je namreč odločila z vsilo za tretji izraz simpatij in zagotovila zvestega zaveznika med Jugoslovani in Čehi. To je najnovejša umetnost njene taktike, reči moramo, da žalostna umetnost, obenem pa tudi brezuspešna, kajti zaveznikstva med Čehi in Jugoslovani ne raztrga in ne oslabi ne rdeči svinčnik, ne prepoved in ne brahialno nasilje. Zelo značilno je tudi, da posveča policija svojo pozornost češko - jugoslovanskim stikom tako intenzivno, da nam vse dopise našega praškega korespondenta odpira, čita in dostavlja, seveda z znatnimi zamudami. Menda je Ljubljana edino izven vojnega ozemlja ležeče mesto, kjer si upajo državne oblasti kršiti brez vsakega pravega vzroka pismensko tajnost ter brskati po žurnalistični korespondenci. Seveda se formalno sklicujejo na to, da izjemno stanje in preki sod v Ljubljani še nista odpravljena in da imajo torej takorekoč še vedno pravico spraviti tiste, ki jim niso po godu, direktno na vislice. Menimo, da bodo naši poslanci proti tako očitni zlorabi gotovih protustavnih pooblastil morali na Dunaju napraviti muziko, ki bo za prizadete jako neprijetna. V ostalem smemo morda vladi postreči z argumentom proti dualizmu. Avstrijska cenzura je sicer zaplenila češki manifest in pozdravni telegram drja Korošca, na Ogrskem in na Hrvaškem pa se ta njena skrb za »zunanje-politične interese monarhije« ni obnesla. Korošceve telegram je n. pr. objavljen v vseh hrvaških listih.

— »Za stare ideale.« Prijatelji nam piše iz Kranjske gore: V naši občini se je zgodil neverjeten slučaj. Dve ženi, ki ste podpisali izjavo za majniško deklaracijo, ste pozneje svoj podpis preklcali. Zgodilo se je to na direkten pritisk tukajšnjega gerenta in župnika, ki je somišljenik drja Šusteršiča. Ta odlični prijatelj »Resnice«, katera je, kakor znano, z dušo in telesom »za majniško deklaracijo«, sviri in odvrča žene in dekleta, da naj ne podpišejo izjave slovenskega ženstva. Ogromna večina kranjskogorskih žena in deklet se seveda od gospoda župnika ni dala spraviti v tir Šusteršičevih »starih idealov«, ktere je pred par dnevi s tako vnmemo proslavljala frankovska »Hrvaška«.

— O novih vseučiliščih, ki naj se ustanovijo po vojni, vedo pripravedovati dunajski listi. Med njimi naj bi bila slovenska univerza v Ljubljani, češka v Brnu in rušinska v Lvovu ter menda dve nemški. Sedaj ni čas razpravljati o univerzah. Čim si izvojujemo Jugoslavijo, bomo vprašanje naših visokih šol rešili sami.

— Obrekovanje Čehov. Načelnik »Českega Svaza« poslanec Stanek je v imenu Svaza stavil do ministrskega predsednika in domobranskega ministra vprašanje, ki se glasi: Vsebinska skora vseh poglavi vprašanja gg. poslanec dr. Schürffa in tovarišev glede nastopa Čehov v svetovni vojni je skoraj dobeseden prepis obožnični proti dr. Kraufu, dr. Rašini, ravnatelju Preisu in tovarišem, predloženo c. k. vojaškemu sodišču. S tem vprašanjem se je obtožnica potegnila v javnost ter je mogoče presoditi javnosti vrednost teh obtožb. Šele sedaj je javnosti in juridični znanosti mogoče napraviti si sodbo o obtožbi. To vprašanje pa zahteva tudi tudi še objektivnega dopolnila. Zato vprašajo podpisani: 1. Ali je vlada vojna predložiti zbornici celotno sliko in vprašanju omenjenih dogodkov na frontah in spremljajočih jih okolnosti? 2. Ali je vlada pripravljena predložiti zbornici vse sodbe, izrečene proti vojaškim osebam v vojnem ozemlju, in proti civilnim osebam med vojno, izrečene od vojaških sodišč. 3. Ali hoče predložiti popolno listo vseh interniranih, konfiniranih, s. p. v. e. ali p. u. e. in drugače označenih, vseh onih, ki so bili izgnani iz svojih bivališč ter vseh v taboriščih za interniranje ubitih (umorjenih) in umirlih oseb. 4. Ali je vlada pripravljena predložiti zbornici imena in stanovanja vseh brez obsodbe usmrčenih oseb. 5. Ali hoče izdati vlada izkaz vseh pa-

Grobovi I. 1917.

Meseca novembra: Dne 2.: Andrej Nagajna, Dolenje Vreme pri Divači. Dne 4.: Josip Hleko, logar kmetu Windischgratza, v Ljubljani; Valentin Lapajna, trgovec in posestnik v Idriji. Dne 6.: Pavla Gmel, aer učiteljica v Ljubljani; Fran Barle v Cerkljah. Dne 7.: Marija Svetlič v Ljubljani. Dne 8.: Rozica Pungertič v Skočjani. Dne 10.: Andrej Perko, c. kr. deželni veterinar v p. v. Voloskam; Adalberta Dolžanova, soproga c. kr. poštnarstva ravna, telja v p. v. Gradcu. Dne 11.: S. Rafaela Mirt v Ljubljani. Dne 12.: Marija Jelovčan, posestnica in gostilničarka v Stari Loki. Dne 14.: Alojzija Blaznik, rojena Pettau, trgovka in hišna posestnica v Ljubljani. Dne 15.: Anton Mele v Rakeku; Fran Stojec, nadučitelj v p. v. Vrdu pri Vrhniki; Ana Plano, posestnica v Senožeču. Dne 16.: Marija Babka v Ljubljani. Dne 17.: Ivan Svetek, višji revident Južne železnice v p. v. Ljubljani; Josipina Simončič, rojena Damjan v Ljuti. Dne 18.: Josip Verbič, zasebnik v Ljubljani. Dne 21.: Ferdinand Michel, gostilničar v Kamniku. Dne 22.: Rosa Spindler, vdova c. kr. zemljiškega knjigovodje v Sv. Jurju ob Pesnici. Dne 23.: Marija Orešnik v Celju. Dne 25.: Tildi Lampé, absolutinja trgovske šole v Ljubljani; Josip Sterle, posestnik, diplomirani medvedji lovec, predsednik in nadornik okrajnega šolskega sveta v Koritni, ceh pri Knežaku. Dne 26.: Marija Dekleva, rojena Hleba v Ljubljani.

Meseca decembra: Dne 1.: Terezija Boncelj, rojena Gaube v Železnikih. Dne 3.: Ernestina Jelovšek v Ljubljani; Ivana Payer v Ljubljani; Orešnikova v Trbovljah. Dne 4.: Miroslav Javoršek, vodja boletnega urada iz St. Ruperta, na Dunaju. Dne 5.: Srečko Malenšek, nadučitelj v Zgornjem Tuhinju; Marija Terdina, trgovčeva vdova v Ljubljani. Dne 6.: Marija Javornik, zasebnica na Glincih. Dne 7.: Elizabeta Jelen, posestnica in šupanja v Polzeli. Dne 8.: Alojzij Burger, hotelir, posestnik itd. v Postojni. Dne 9.: Marija Rojina, posestnica v Spodnji Šiški; Viljem Pfeifer, vitez reda železne krone III. vrste, vitez Franjo Jozefova reda, bivši državni in deželni poslanec, častni občan mnogih občin, posestnik v Krškem in na Raki; Ana Klešnik v Ljubljani. Dne 10.: Slavica Pintar v Ljubljani. Dne 11.: Marija Šušteršič v Ljubljani; Magdalena Jeseňko v Ljubljani; Franca Durič v Rakitniku; Franc Božič, trgovec in posestnik v Rudolfovem. Dne 12.: Mihael Mihelič, ščetrski mojster in hišni posestnik v Ljubljani; Egon Marussig, učence 5. razreda v Ljubljani; Ana Štajer v Devici Marji v Polju; Franc Skrabar v Starem trgu pri Višnji Gori. Dne 13.: Jožeta Gilly, rojena Rode, c. kr. poštarica v poklopi in posestnica v Višnji Gori; Emil Orožen, c. kr. notar v Kamniku. Dne 14.: Ančka Peršin v Ljubljani; Danica Kutin v

Ljubljani. Dne 16.: Martin Poveraj, trgovec in krojaški mojster iz Gorice, v Radečah. Dne 17.: Anton Trstenjak, pisatelj, višji kontrolor Mešne hranilnice Ljubljanske, tajnik in revizor Jugoslov. hranilnice; Ana Kregar, trgovka in posestnica v Ljubljani. Dne 20.: Franja Sirnik, rojena Kregar, hišna in zemljiška posestnica v Ljubljani; Ana Koželj, lastnica lekarne na Jesenicah; Andrej Sigmond, trgovec iz Gorjanskega, v Kandiji. Dne 22.: Avgust Lah, nadučitelj pri Sv. Duhu na Stari Gori. Dne 23.: Marija Ana Matjan, rojena Štrcar v Vižmarjih; Marija Naprudnik v Celju. Dne 24.: Josipina Vilič v Postojni. Dne 25.: Marija Košir, rojena Kokalj, vdova poštnega uradnika v Ljubljani. Dne 27.: Fran Heuffel, pečarski mojster in posestnik na Viču. Dne 28.: S. Marija Eleonora Pirnat, redovnica reda sv. Franciške od Šolskih sester v Mariboru, v Ljubljani; Josip Lavrič, trgovec in posestnik na Viču; Emilija Petris, vdova c. kr. okrajnega glavarja v Ljubljani; Marija Roblek, rojena Žuža v Zalcu; Svetko Stergar v Kamniku. Dne 31.: Katarina Gnezda v Ljubljani.

Razne stvari.

* Kuga v Mongoliji in v obsejnim ozemlju pokrajine Čangi je začela strahovito divjati in se razširati, kaor poročajo iz Pekina.

Ludovik Teodor Košut umrl. V Milanu je umrl Ludovik Teodor Košut, star 73 let, drugi sin Ludovika Košuta. Pokopani so bili v Turinu in je živel vse svoje življenje v Italiji. Bil je član upravnih svetov mnogih italijanskih industrijskih družb in je bil od italijanske vlade večkrat odlikovan.

* Volkovci v Liki. V letih vojne, posebej na pa to zimo so se pojavile v Liki velike množice volkov, ki napravljajo v tej težki, lačni dobi silno škodo tamošnjemu prebivalstvu, mu koljejo in uničujejo drobnico, v zadnjem času pa napadajo tudi ljudi. Tako so v božičnih praznikih v okolici sela Vrhovina razstrgli nekega dečka s konji vred. Zadnji čas bi že bil, da se oblasti pobrigajo za odvrnitev te nesreče; kajti narod je že četrti leto brez orožja, pa se ne more sam braniti.

* Pomanjkanje papirja na Ogrskem je tako veliko, da listi najbrž ne bodo mogli več dolgo izhajati. Dobavitelji časa, pisanega papirja za Ogrsko je Avstrija, ki je končno vendar začela vračati Medžarom šilo za ogulio in se ravni po načelu: naj papirja brez moke. Dosedaj je avstrijska vlada dajala madžarskim listom papirja na pretek. Tudi hrvaški listom grozi popolno pomanjkanje papirja, akoravno se Hrvaška napram Avstriji ni nikdar izrazila sovražno obnašala, kakor madžarska vlada. Na Dunaju pa imajo ta princip, če ne damo Madžarom nič, smejo Hrvati še manj dobiti.

* Mlada zima. Na Francoskem imajo tudi hudo zimo, celo na južnem Francoskem je mrasa 13 stopinj. Garonna je deloma zamrznila v dolinah pri Toulouse so se pojavili volkovci, v severnih Pirenejah medvedje v Zedinjenih državah se enajst let ni bilo tako hude zime. V New Yorku je bilo mrasa 25 stopinj, v severnih mestih celo 35. Tudi v Španskem vlada izreden mras in divjajo snežni viharji. Iz Afrike tudi poročajo o velikem mrasu. Tudi v Beniciji, ob Plavi, ob Brenti, ob Tilmentu je nastopila te dni nenavaden mras. Italijani tožijo, da takega mrasa še ni bilo in da so ga prinesli s seboj Avstrijci in Nemci.

* Grazen umor na Dunaju. V simmerinški pilarni na Dunaju so našli v nedeljo ponoči 18letnega delavca Karla Chaloupka mrtvega. Mladič je bil ubit s železnim batom, a glava je vza naravnost smle. Pri pregledovanju trupla so opazili oblastni organi, da je bil v smrtni umorjenosti izkoren večji kos mesa. Ubijalec je izvršil to gnusno delo najbrž po uboju in vzel meso seboj. Oročništvo misli, da gre za čin blaznega človeka, a izključena ni možnost bestialnega zločina. Pred nekaj tedni so našli ravno tam itelijanskega vojaka vjetnika v docela istem položaju. V pilarni dela krog 500 vjetnikov in 400 civilnih delavcev, pa je težko najti pravega krivca. Chaloupka je imel pri sebi tedensko plačo 9 K 60 v.

* Tri znamenite nove lokomotive je dobila te dni neka češka lokalna železnica. Vsaka lokomotiva ima, kakor je to na lokalnih progah navada, svoje posebno ime. Prva se imenuje »grof Isolani«, druga »Gallilei«, tretja »Luther«. Prebivalci ob progi si teh treh imen niso mogli razjasniti. Končno jim je nekdo pojasnil simboliko tako: Prva lokomotiva se imenuje »grof Isolani« (znano osebnost iz Schillerjeve drame »Wallenstein«). Z ozirom na znane besede: »Pozno prihajate grof Isolani, toda vendar...« — ime »Gallilei« naj spominja potnike slavnih besed: »E pur si muove« — in vendar se giblje. Lutherjevo ime pa je dobila tretja lokomotiva z ozirom na znane besede nemškega reformatorja: Tu stojim in ne morem drugače. Kakor je videti je železnica, ška uprava izlrala imena s taktom in razumevanjem.

Darila.

Darilo. G. Josip Zidar je daroval, kakor običajno, mesečno vojaško nastanitveno pristojbino v dobrodelne namene. Za slepe vojake. V ta namen je daroval družina Jansch v Ljubljani po upravnstvu »Lalbacher Zeitung« znesek 30 K mesto venca na krsto pok. G. Marji Trdina. Za Krovok spomenik. Štefan Štekar, trgovec v Ajdovščini je poklonil za Krovok spomenik 82 K. Plemenitemu darovalcu presrečna hvala. (Posredovalnica.)

V znani narodni gostilni »Mesto Gradec« v Celju je nabrala na Silvestrov večer gđ. Mara Pogajenova 68 kron za družbo sv. Cirila in Metoda. Hvala darovalcem!

Za celepele vojake. V ta namen je prejel deželni odbor po upravnstvu »Lalbacher Zeitung« 300 K, ki jih je darovala družina Alfonza barona Wursbach mesto običajnih novoletnih voščil; dalje v isto svrhu neimenovana 100 K.

Za goriske begunce. Pred gospod. Matija Selan, prefekt v zavodu Sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano, je daroval za goriske begunce znesek 58 K 50 v iz obresti vplačanega vojnega posojila. Za velikodušni dar izreka posredovalnica iskreno zahvalo.

Veselo omizje Povircev v družbi z nekaterimi Divačani je zbralo na Novo leto 41 kron za dr. Krekov spomenik v gostilni gosp. Mahorčiča v Povirju št. 53. Veseli plesalci in plesalke ob zvokih domačih godbe iz Gorenji, praznujoč preganje sovražnosti naših tal. v upanju na boljše bodočnost, dodali 59 kron, to je 100 K. Gg. župan in podžupan, navzoča pri veselem omizju, dodala iz občinskega 50 kron kot dar občine, da je narasla vsota do 150 K. Vsem darovalcem, prisrečna hvala!

Prostovoljni prispevki za vdovski in sirotinski sklad c. kr. črnovojnškega okrajnega poveljstva št. 27 v Ljubljani. Glasom poročila upravnega odbora so dopolnili temu skladu sledeči denarni prispevki v mesecu decembru 1917: XX. izkaz: Avgust Fischer, c. kr. major, Ljubljana 18 kron. Obresti drž. voj. posojila za pol leta 577 K 50 v. Franc Šaler, c. kr. fin. straže respicijent, Metlika 2 K. Dr. Hugo Peter, nel, c. kr. nadporočnik, Ljubljana 10 K. Adrian Fonžani, c. kr. četovodja, Ljubljana 10 K. Dr. Helm, c. kr. višji voj. zdravnik, Ljubljana 10 K. Peter vitez pl. Grasselli, zasebnik, Ljubljana 25 K.

la Amfova iz Sežane je nabrala v veselji družbi trboveljskih kolodvorskih zaplotnikov 52 K, katero vsoto je izročila sežanski blaginjski Ciril - Metodove družini. Na zdar »zaplotniki, štigelci in slavci!« — Vsem podpirateljem Družbe iskrena hvala!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. januarja: Amalija Kajzelj, zasebnica, 70 let, Pred škotijo 15.
Dne 6. januarja: Ivan Baloh, bivši mizar, 70 let, Japljeva ulica 2. — Ivanka Devetak, delavčeva hči, 32 dni, Osojna pot 3. — Barbara Krasovec, hiralica, 73 let, Radeckega cesta 9.
Dne 7. januarja: Marija Tavčar, uradnikova vdova, 90 let, Radeckega cesta 9. — Martin Kolenc, hiralac, 78 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnišnici:
Dne 1. januarja: Josip Köhler, strojevodja, 33 let.
Dne 3. januarja: Bogomila Učak, vlagateljica, 30 let. — Elizabeta Pušnik, delavka, 69 let.
Dne 4. januarja: Štefanija Košuta, delavka, 17 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

U 257/17-S 117

V imenu Njeg. Velikanstva cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Cerknici je razsodilo:
Josipina Kolar, kramarica iz Ljubljane, Japljeva ulica 4.

je kriva, da je dne 2. novembra 1917 na sejmu v Cerknici, izrabljajoč izredne po volnem stanju povzročene razmere zahtevala za potreščine, namreč za zimsko ženske hlače z životom (trikot), očitno čezmerno ceno 50 kron.

S tem je zagrešila prestopke drazjenja po § 20 št. 1 ces. ukaza z dne 24. marca 1917, št. 131 drž. zak. in se

obsoja po istem paragrafu z uporabo §§ 266 in 261 kaz. zak. v 30 kron globe, za slučaj neizterljivosti na 3 dni zapora, po § 20 št. 5 ces. ukaza in § 356 kaz. pr. r. v povračilo 30 K od plačane kupnine zasebnemu udeležniku Anli Kater in po § 389 kaz. pr. r. v povračilo stroškov kazenskega postopanja.

C. kr. okrajno sodišče v Cerknici odd. I. dne 28. decembra 1917.
Gregorc I. r.

Kupim otroško posteljico.
Ponudbe na F. Pezdire, Florjanska ulica 25. 128

Prodajam fotografski aparat
(Ernemann) 9 x 12 z vso pripravo.
Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«

Proda se v bližini mesta ležala
enonadstropna hiša z vrhom
Ponudbe pod »enonadstropna 100«, na upravn. »Slovenskega Naroda«

Dijak ali dijakinja
(najbolje iz učiteljstva) se išče k otroku I. razr. Plača se event. s hrano. Kje pove upravn. »Slov. Nar.«

Išče se
deklet za vse.
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«

Kratek klavir
se proda 126
Gradišče 15 III, levo.

Dobro kuharico
sprejme takoj družina v Trzinu.
Plača 50-60 K. 135
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«

ŠIVILJA
za popravilo belega perila na dom, se išče. Predstavi se v Sodni ulici 2, II. nadst. levo od 12.-3. ure pop.

SKORNJI
iz najboljšega usnja št. 42 in močni soviti št. 41 in 45 (vse še nerabljeno) se prodajo oziroma samonajajo za hitra. — Naslov pove upravnstvu »Slov. Naroda« 130

Več mizarskih pomočnikov
sprejme mizarska delavnica s strojnimi obratom J. G. REPIČ Polzela pri Celju. Stanovanje in hrana v hiši.

Sprejme se
več izurjenih šivilj
v trajno delo. Plača dnevno 5-7 K. Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«

Sprejme se krepak deček
poštenih staršev s primerne šolske izobrazbo, zmožen slovenkega in nemškega jezika kot učence v trgovino z mešanim blagom. 132
Naslov pove upravnstvu »Slov. Nar.«

Kdor ima
kontrolno blagajno
na prodaj, naj se ne obrne na nikogar drugega kakor na: National registrir. blagajna deln. družba z o. z. Družaj VII. Stebenstrangasse 31.

Zvezda smrti.
Senzacijski detektivski film.
V glavni vlogi:
slavni Stuart Webbs
jutri v petek, v soboto in nedeljo v

KINO CENTRAL
v dež. gledališču.

Radi odjetovana se vreda velika moderna 139
Bethovnova slika.
Poizve se: Družajna cesta 67, levo.

Dekle
z letnimi izpričevanji kuharica, večera vseh hišnih del, zvesta in pridna. Šest premošni stitbo v dobro hišo. Najbolj tudi pozneje. — ondbre pod »Naroda« 137 na upravn. »Slov. Naroda«.

Za svoje trgovine in tobačne zapise v nekem letovisku na Kranjskem letom pod upravnimi pogoji v knjigovodstvu zmožnega

penzionista.
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Licitacije konj.
V stabilni konjski bolnišnici v Mariboru se radi nastalih ovir ne bodo vršile do preklica licitacije konj. 141

Vsaka dama naj čita
mojo vlezanimivo navodilo o modernem negovanju gradij. Izkujen svet pri vpadlosti in pomanjkanju bujneosti. — Pišite mapno na Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko Schenkerstrasse 2. odd. 41.

Več vil in zemljišč
je na prodaj v Lovrani (Istrska obal). Pojasnila pri Lovranski Banki d. d. v Lovrani. 79

Zaupno blago!
V pari prano in brezkalno posteljino pe je in puh priporočila trgovina s posteljnimi perjem in puhom

C. J. HAMANN
Ljubljana, Mostni trg št. 8
Ustanovljena 1886. Ustanovljena 1886.

Narodna konkurenca prinaša našim za niko eno o naveli ali nič odličnega blaga. Tega se ne da dobiti od eni ali nekaterih, ki se dajo tako za slabe, da se razsejo o učimo in molči.

Katera vospodinja bi hotela sprejeti enega gospega od trgovine na hrano, na blagoviti daji svoj naslov na upr. »Slov. Nar.« pod: prebrski tudi živila. 122

Ceško gosie perje.
1 kg belega nepukanega 10 K, 1 kg belega nepukanega 5 K, 1 kg belega nepukanega 3 K 20 v, 1 kg belega rukana 24 K, 1 kg belega pukana 16 K, 1 kg belega pukana 10 K. pošila po pošt 5 kg I. Holde kod. Praga-Smolehov, Kinského trida 1. 32

Zamaški.
Plačam za cele nezlojene zamaške za steklenice per kg za brezhibne cele šampanske naravne zamaške za kos ter prevzamem vasko množino po 45 povzetju. A. KOHN, Praga, Karlin 496.

Kuplona
pisalni stroj in registrirno blagajno Sever & Urbanč, Wolfova ulica 12.

Srbečica, hraste, izpuščaji
Izginijo kar najhitreje po uporabi »Dr. Fiescha originalnega rujačnega mazila«. Brez duha in ne omaze. Mali lonček K 2-30, veliki K 4-; družnska porcija K 11-.

Dr. E. Fieschs Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.

SOLALI
trgovina z cigaretnimi papirjem, družba z omejeno zavezo Saybusch-Galicija
najboljši cigaretni papirji
Jedil pravčasno oskrbe surovin zamožemo točno, ceni in redno dobavljati.

Josip Lotrič
Krista Lotričeva roj. Bajt
poročena.
Roka kotorska
dne 9. januarja 1918.
Ljubljana

Naznanilo.
Tiskovna zadruga z o. z. v Ljubljani bo izdajala letos

„Ljubljanski Zvon“
pod pomnoženim uredništvom (Oton Župančič, odgovorni urednik, A. Loboda in M. Pugi) na 80 straneh (dodaj 56), od katerih bo odpadlo na listek 20-25 strani. Vseled pomanjkanja papirja bomo tiskali »Ljubljanskega Zvona« le toliko izvodov, kolikor je sedanjih naročnikov in kolikor se bo priglasilo ter vplačalo novih naročnikov do 15. tekočega meseca.

Ponatis prve številke, kakor luskno leto, je letos radi pomanjkanja in dragine papirja izključen.

Naročnino (letno 20 K, polletno 10 K) naj oddajajo ali r šiljajo novi naročniki upravi »Ljubljanskega Zvona« v Ljubljani, Sodna ulica 6, pritiče dano. Za stare naročnike bile priložne položnice.

+

Tužnim srcem naznanjamo, da je naš dobri, ljubljani soprog, oče, stari oče in tast, gospod

Ivan Vasele

posestnik v št. Pavlu pri Preboldu
danes po kratki mučni bolezni vdano v Gospodu zaspal.

Št. Pavel pri Preboldu, 9. januarja 1819.

Žalujejo rodbino:
Vasele, Učezsanek, Keršmanec.

Zaupno blago!
V pari prano in brezkalno posteljino pe je in puh
priporočila trgovina s posteljnimi perjem in puhom

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mostni trg št. 8
Ustanovljena 1886. Ustanovljena 1886.

Narodna konkurenca prinaša našim za niko eno o naveli ali nič odličnega blaga. Tega se ne da dobiti od eni ali nekaterih, ki se dajo tako za slabe, da se razsejo o učimo in molči.

200 K nagrade
onemu, kateri preskrbi mirni stranki (vdovaz 1 letno deklico) moderno stanovanje s 3 ali 4 sobami takoj ali najkasneje do 1. februarja. Naslov pove upravn. »Slov. Naroda« 4570

Srbečica, hraste, izpuščaji
Izginijo kar najhitreje po uporabi »Dr. Fiescha originalnega rujačnega mazila«. Brez duha in ne omaze. Mali lonček K 2-30, veliki K 4-; družnska porcija K 11-.

SOLALI
trgovina z cigaretnimi papirjem, družba z omejeno zavezo Saybusch-Galicija
najboljši cigaretni papirji
Jedil pravčasno oskrbe surovin zamožemo točno, ceni in redno dobavljati.

Josip Lotrič
Krista Lotričeva roj. Bajt
poročena.
Roka kotorska
dne 9. januarja 1918.
Ljubljana

Naznanilo.
Tiskovna zadruga z o. z. v Ljubljani bo izdajala letos

„Ljubljanski Zvon“

pod pomnoženim uredništvom (Oton Župančič, odgovorni urednik, A. Loboda in M. Pugi) na 80 straneh (dodaj 56), od katerih bo odpadlo na listek 20-25 strani. Vseled pomanjkanja papirja bomo tiskali »Ljubljanskega Zvona« le toliko izvodov, kolikor je sedanjih naročnikov in kolikor se bo priglasilo ter vplačalo novih naročnikov do 15. tekočega meseca.

Ponatis prve številke, kakor luskno leto, je letos radi pomanjkanja in dragine papirja izključen.

Naročnino (letno 20 K, polletno 10 K) naj oddajajo ali r šiljajo novi naročniki upravi »Ljubljanskega Zvona« v Ljubljani, Sodna ulica 6, pritiče dano. Za stare naročnike bile priložne položnice.